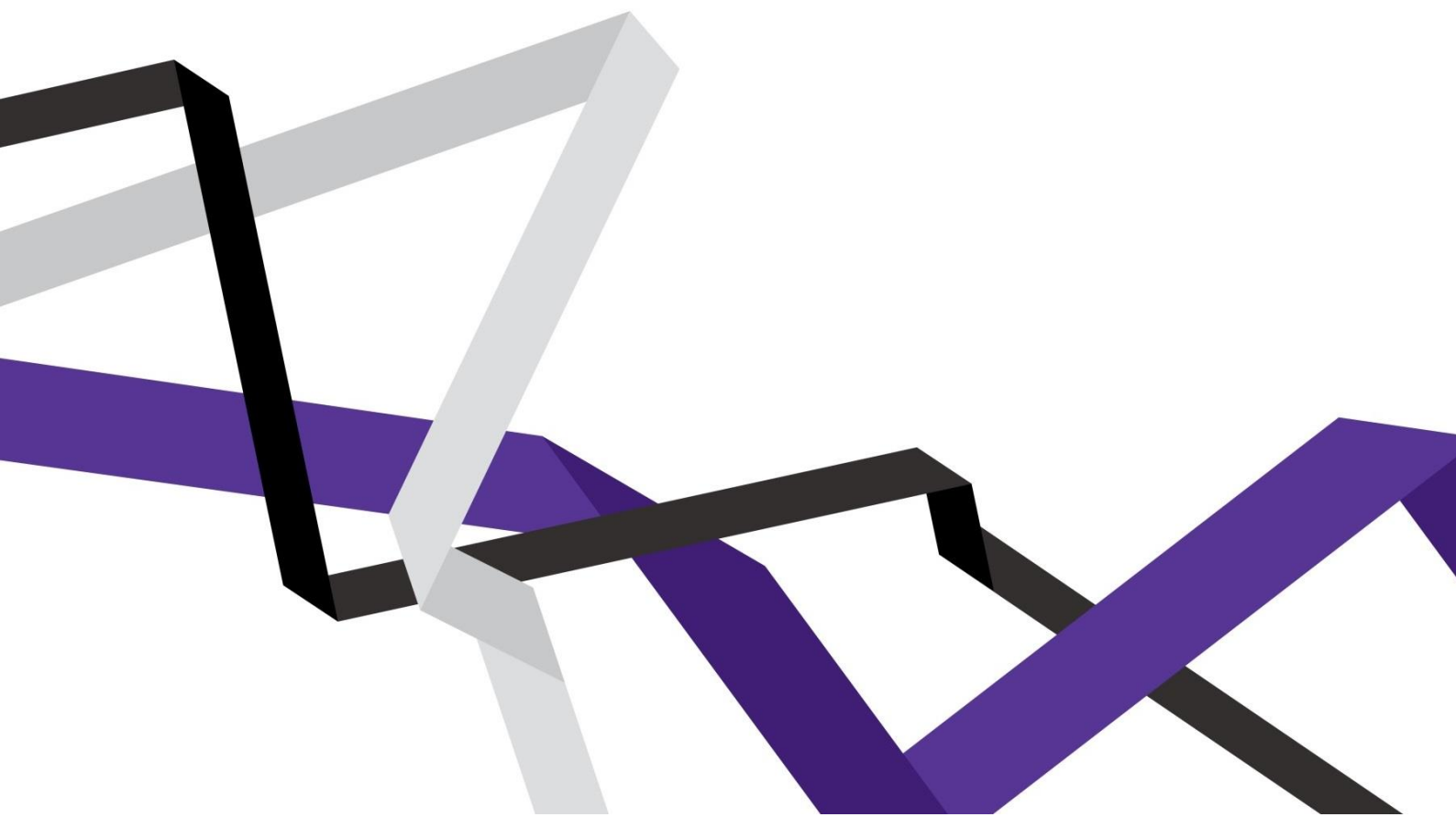

Små og mellemstore virksomheder

Konjunkturvurdering

2. kvartal 2019

Fakta om undersøgelsen

SMVdanmarks konjunkturanalyse er baseret på et spørgeskema udsendt til godt 2.100 respondenter, hvoraf 607 små og mellemstore virksomheder har deltaget. I alt 599 respondenter har besvaret hele spørgeskemaet, mens 8 respondenter har givet nogle svar. Virksomhederne beskæftiger sig inden for byggeri, mindre industri, butikshåndværk, autoreparation og beslægtede servicefag. Svarene er indsamlet i perioden 15. maj – 6. juni 2019.

Om SMVdanmark

SMVdanmark arbejder for at sikre små og mellemstore virksomheder de bedste betingelser for vækst og udvikling. Vi tager os af små og mellemstore virksomheders interesser over for politikere og øvrige myndigheder både i Danmark og EU. SMVdanmark blev stiftet i 1879 og repræsenterer i dag knap 18.000 små og mellemstore virksomheder indenfor byggeri, industri, auto, service og butiksfag. Medlemskaren repræsenterer en stor og mangfoldig del af dansk erhvervsliv. Medlemsvirksomhederne repræsenterer både traditionelle håndværksfag, højteknologiske fremstillingsvirksomheder og helt nye fagområder som it, design og grafiske fag. Og de bidrager alle til at skabe nye arbejds- og uddannelsespladser.

SMVdanmarks SMV-konjunkturvurdering – juni 2019

ISSN: 1901-9084

SMVdanmarks SMV-konjunkturvurdering udgives af SMVdanmark 4 gange årligt. SMV-konjunkturvurderingen kan hentes gratis på SMVdanmarks hjemmeside.

Redaktionen af nærværende udgave er afsluttet 19. juni 2019.

Henvendelse vedrørende analysen:

SMVdanmark • Islands Brygge 26 • 2300 København S

Tlf. +45 33 93 20 00 • Fax +45 33 32 01 74 • www.SMVdanmark.dk

Ansv. red.: Lars Magnus Christensen (christensen@SMVdanmark.dk)

Redaktion: Lasse Hounsgaard Christensen (hounsgaard@SMVdanmark.dk),

Lasse Lundqvist (lundqvist@SMVdanmark.dk) og

Mathias Bille Leerbech (leerbech@SMVdanmark.dk)

Indhold

Resumé	4
Hovedpointer fra undersøgelsen.....	4
Virksomhedernes optimisme stiger en smule	5
Danmarks økonomiske situation	5
Investeringslysten.....	5
Virksomhedernes økonomiske situation.....	5
Forventninger til årets resultat.....	5
SMVdanmarks Konjunkturbarometer	5
Danmarks økonomiske situation vurderes igen bedre end virksomhedernes.....	6
Eksporttilliden stiger stort.....	8
SMV'erne forventer stadig mindre aktivitet de kommende 3 måneder	9
Ordretilliden fordelt på brancher	9
Den sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid stiger en smule.....	10
Udbudsindekset er på vej op igen	11
Bilag.....	12
Beregning af SMV-konjunkturbarometeret	12

Resumé

Optimismen stiger en smule hos SMV'erne, efter det sidste kvartal tog en ordentligt dyk. SMVdanmarks Konjunkturbarometer for 2. kvartal 2019 viser en stigning på 1 pct. point til en tendens på 14 pct. Sammenlignes der med samme tidspunkt sidste år, ligger barometeret nu 15 pct. point lavere end for et år siden i 2. kvartal 2018, hvor barometeret lå på 29 pct.

Selvom optimismen stiger en smule, ligger barometeret forholdsvis lavt sammenlignet med de seneste 5 år. Vækstbidraget fra SMV'ernes vurderingen af Danmarks økonomiske situation er størst, idet tendensen stiger med 6 pct. point fra 15 pct. til 21 pct. SMV'ernes forventninger til virksomhedens økonomiske situation ændrer sig ikke og ligger derfor stadig fast på 16 pct., mens forventningerne til virksomhedens resultat falder med 2 pct. point fra 20 pct. til 18 pct. SMV'ernes investeringslyst stiger med 2 pct. point fra 0 pct. til 2 pct.

For en gang skyld stiger eksporttilliden. Faktisk stiger den med hele 5 nettotal fra nettotal 12 til nettotal 17 og ligger således på et af de højeste niveauer over de seneste 5 år. Dette skyldes hovedsageligt eksporttilliden hos underleverandørerne. Den sæsonkorrigerede ordretillid falder med 2 nettotal fra nettotal 9 til nettotal 7, hvilket altså vidner om, at virksomhederne forventer mindre aktivitet om 3 måneder sammenlignet med i dag. Udbudsindekset stiger med 2 indekstal i indeværende kvartal, men er stadig på et fornuftigt niveau og vidner derved om, at det er blevet en smule lettere for SMV'erne at byde på kommunale udbud.

Hovedpointer fra undersøgelsen

- Vurderingen af Danmarks økonomiske situation stiger med 6 pct. point fra 15 pct. til 21 pct. i dette kvartal.
- Forventningerne til årets resultat falder med 2 pct. point fra 20 pct. til 18 pct.
- Afstanden mellem vurderingen af Danmarks økonomiske situation og virksomhedernes øges med 6 pct. point, fordi virksomhedernes vurderingen af Danmarks økonomi er højere end vurderingen af virksomhedernes egen økonomiske situation.
- Eksporttilliden stiger historisk meget i forhold til sidste kvartal og placerer derfor eksporttilliden på et af de højeste nettotal i løbet af de seneste 5 år, nemlig nettotal 17. Dette skyldes, at eksporttilliden hos underleverandørerne stiger med hele 15 nettotal fra nettotal 5 til nettotal 20.
- Den sæsonkorrigerede ordretillid falder med 2 nettotal i indeværende kvartal, hvilket betyder, at den placerer sig på nettotal 7. Det er et af de laveste niveauer, der er set i løbet af de seneste 5 år.
- Den sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid stiger med 1 nettotal fra nettotal 3 til nettotal 4, hvilket er forholdsvis lavt sammenlignet med de seneste 5 år.
- Udbudsindekset vender til en positiv udvikling og stiger dermed med 2 indekstal fra 117 til 119, hvilket dog stadig er 18 indekstal lavere end samme tidspunkt sidste år.

Virksomhedernes optimisme stiger en smule

Danmarks økonomiske situation

SMV'erne vurderer Danmarks økonomiske situation højere end sidste kvartal, men niveauet er dog stadig lavt. Vurderingen stiger nemlig med 6 pct. point til 21 pct., hvorfor niveauet altså stadig ligger på sit laveste indenfor de seneste 4 år. Stigningen sker hovedsageligt på baggrund af, at der er flere virksomheder, som vurderer Danmarks økonomiske situation bedre, imens andelen, der mener situationen er forværret, ikke rykker sig. SMV'ernes vurdering af Danmarks situation er altså blevet mere optimistisk ift. sidste kvartal. Niveauet ligger dog stadig 23 pct. point under niveauet i 2. kvartal 2018.

Virksomhedernes økonomiske situation

Virksomhedernes vurdering af deres økonomiske situation forbliver på samme niveau i indeværende kvartal, nemlig 16 pct. point. Sammenligner man med samme tidspunkt sidste år, vurderede SMV'erne virksomhedernes økonomiske situation 10 pct. point højere. Det skyldes at 5 pct. point færre virksomheder vurderer situationen bedre end sidste år, mens andelen, der mener situationen er forværret, stiger med samme tal.

Forventninger til årets resultat

Virksomhedernes forventninger til årets resultat falder med 2 pct. point til et niveau på 18 pct. Det betyder altså, at virksomhedernes forventninger til virksomhedens resultat for indeværende år sammenlignet med sidste år falder. Faldet skyldes, at andelen af virksomheder, hvor forventningerne er forværret, stiger mere end andelen af virksomheder, hvor forventningerne er steget.

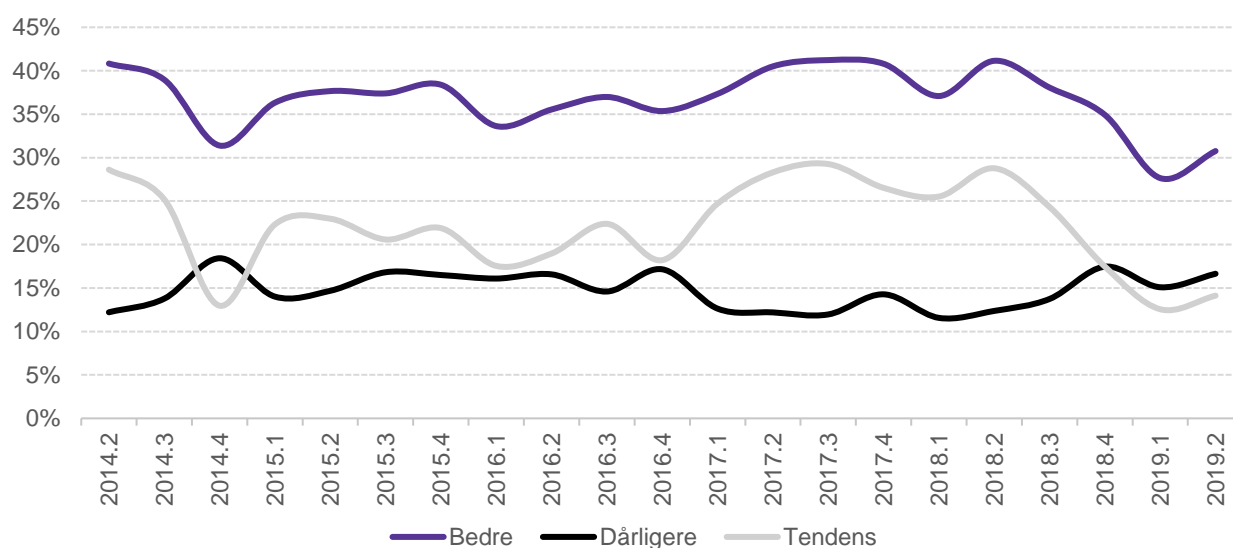
Investeringslysten

SMV'erne vurderer, at det er blevet mere attraktivt at investere i produktionsudvidelser i indeværende kvartal sammenlignet med sidste kvartal. Der sker en stigning på 2 pct. point i investeringslysten. Denne stigning resulterer i, at investeringslysten stiger fra 0 pct. til 2 pct. På trods af stigningen, ligger investeringslysten stadig på et relativt lavt niveau. Stigning i investeringslysten skyldes, at der sker et lille fald i antallet af virksomheder, som vurderer, at det er mindre fordelagtigt at investere i forhold til sidste år, mens der er stilstand i antallet af virksomheder, som mener, at det er mere fordelagtigt at investere sammenlignet med sidste år.

SMVdanmarks Konjunkturbarometer

SMVdanmarks Konjunkturbarometer stiger en smule. Barometeret stiger i indeværende kvartal med 1 pct. point fra 13 pct. til 14 pct. Det betyder altså, at konjunktoren fortsat ligger på et relativt lavt niveau sammenlignet med de seneste 5 år. På samme tidspunkt sidste år lå barometeret på 29 pct., altså 15 pct. point højere. Stigningen i barometeret skyldes hovedsageligt, at optimismen til den danske økonomi stiger hos de små og mellemstore virksomheder.

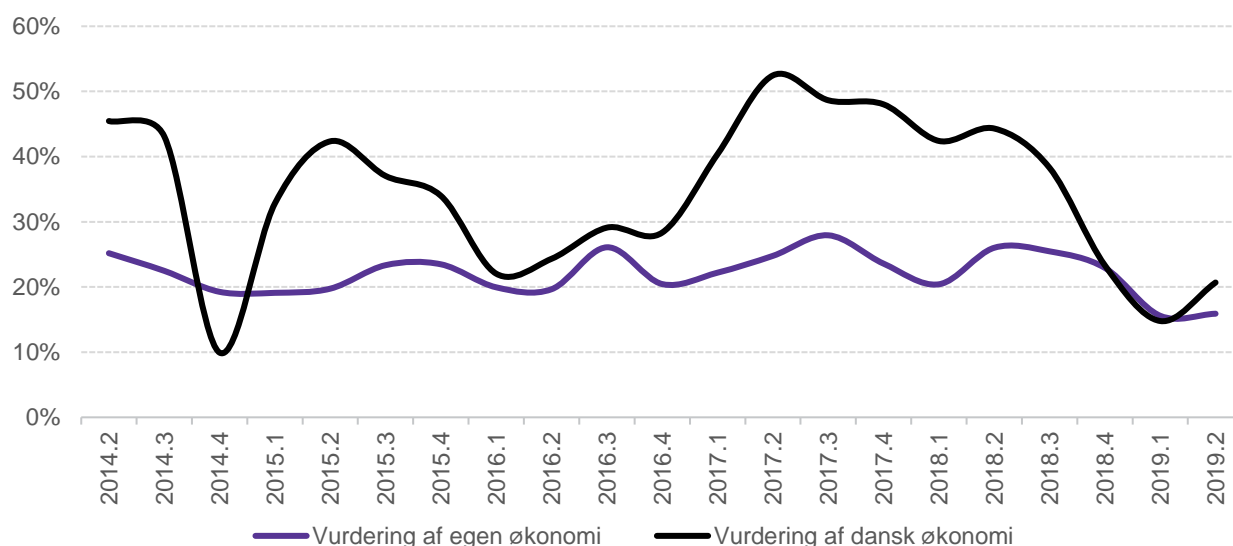
Figur 1: SMVDanmarks Konjunkturbarometer

Danmarks økonomiske situation vurderes igen bedre end virksomhedernes

Efter den store indsnævring i slutningen af 2018 mellem virksomhedernes og Danmarks økonomiske situation er der i 2. kvartal 2019 kommet større afstand mellem de to. Den større afstand skyldes, at vurderingen af Danmarks økonomiske situation er steget med 6 pct. point, imens virksomhedernes vurdering af deres egen situation ikke udvikler sig siden sidste kvartal. Altså er gabet mellem de to udvidet til en forskel på 5 pct. point.

Figur 2: Forholdet mellem Danmarks og virksomhedernes økonomiske situation

Antal respondenter Danmarks økonomi: 607

Antal respondenter virksomhedernes økonomi: 607

Hvis der ses på tværs af brancherne, vurderer SMV'erne konjunkturbarometeret forskelligt. De mest positive brancher i indeværende kvartal er butiksbranchen og industribranchen, som har det højeste målte konjunkturbarometer på 18 pct. Imens ligger barometeret for byggebranchen og servicebranchen på hhv. 11 pct. og 13 pct. Det betyder altså, at butiksbranchen stiger med 2 pct. point i indeværende kvartal, mens byggebranchen ligger stabilt, industribranchen falder med 5 pct. point og servicebranchen stiger med 5 pct. point. Samlet set vurderer SMV'erne altså, at situationen er bedre i indeværende kvartal end sidste kvartal.

Ser man på de fire konjunkturspørgsmål, som udgør konjunktoren, er der forskel på, hvordan de enkelte brancher svarer. Den første indikator er SMV'ernes vurdering af Danmarks økonomiske situation. Her er den største positive overvægt fra butiksbranchen, hvor tendensen ligger på 35 pct. Tallene for byggebranchen og industribranchen er hhv. 13 pct. og 16 pct., mens tallet for servicebranchen er 20 pct. Overordnet stiger vurderingen af Danmarks økonomi altså, hvoraf det største vækstbidrag stammer fra butiksbranchen, som stiger med 11 pct. point.

Den næste indikator i barometeret er SMV'ernes vurdering af deres egen økonomiske situation. Her består den primære positive overvægt af virksomheder fra industribranchen, hvor tendensen ligger på 22 pct. Det samme tal for butiksbranchen og byggebranchen er hhv. 21 pct. og 15 pct., mens tallet for servicebranchen er 11 pct. Det betyder, at industribranchen falder med 15 pct. point fra 37 pct. til 22 pct., hvorfor stigningen i de andre brancher udlignes i den samlede tendens. Derfor udvikler den samlede tendens sig altså ikke sammenlignet med sidste kvartal.

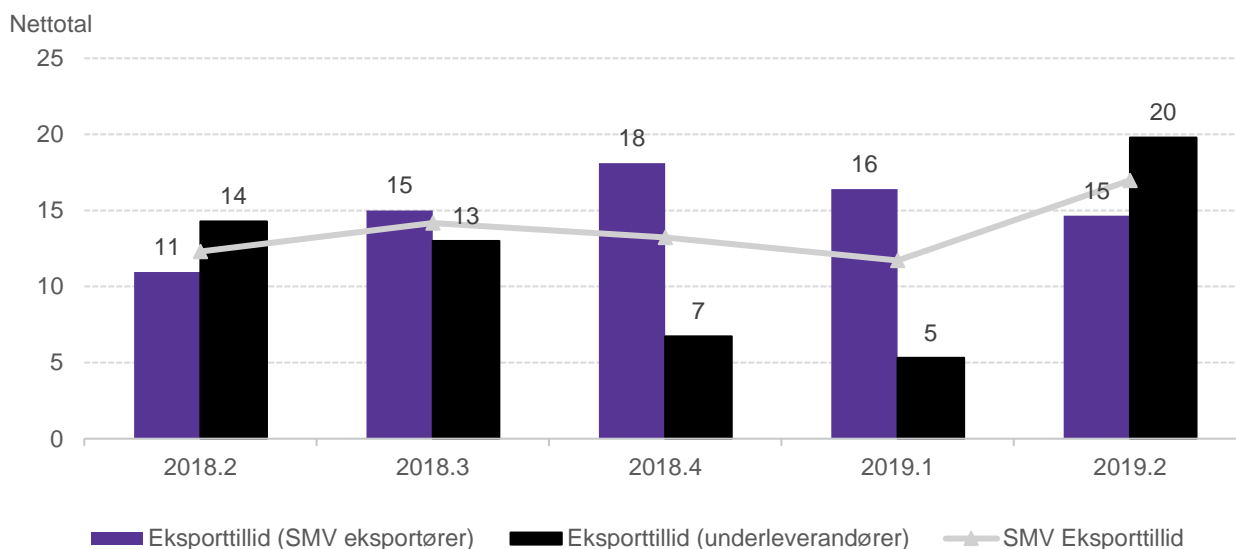
Den tredje indikator i barometeret er SMV'ernes vurdering af årets resultat. Her er den mest positive branche industribranchen, som ligger ved en tendens på 37 pct., hvilket altså er 5 pct. point højere end sidste kvartal. Tendensen for butiksbranchen stiger med 3 pct. point fra en tendens på 12 pct. til 15 pct. Tendensen for byggebranchen falder med 4 pct. point fra 22 pct. til 18 pct. Tendensen for servicebranchen falder med 5 pct. point fra 17 pct. til 12 pct. Samlet set falder tendensen for forventningerne til årets resultat altså med 2 pct. point fra 20 pct. til 18 pct.

Den fjerde og sidste indikator i barometeret er investeringslysten. Her er det servicebranchen, som udgør den positive overvægt med en tendens på 9 pct., hvilket altså er en stigning siden sidste kvartal på 8 pct. point. Tendensen for både byggebranchen og industribranchen er -2 pct., hvorfor disse trækker ned i den samlede tendens. Byggebranchen er dog steget med 3 pct. point siden sidste kvartal, mens industribranchen er faldet med 10 pct. point. Tendensen for butiksbranchen er 2 pct. og er dermed faldet med 1 pct. point siden sidste kvartal.

Eksporttilliden stiger stort

Eksporttilliden stiger med 5 nettotal til et niveau på nettotal 17, hvilket er det højeste niveau, vi har set de seneste 5 år. Dette skyldes primært underleverandørernes eksporttillid, som stiger med 15 nettotal fra nettotal 5 til 20. Eksportørernes egen eksporttilliden falder imidlertid med 1 nettotal fra nettotal 16 til 15.

Figur 3: SMVdanmarks Eksporttillid

Antal respondenter SMV-eksportører: 59

Antal respondenter underleverandører: 48

Forklaring

Et positivt nettotal betyder, at en overvejende del af virksomhederne forventer, at eksporten i deres egen/den virksomhed, de leverer til, vil stige i løbet af de næste tre måneder. Omvendt betyder et negativt nettotal, at en overvejende del af virksomhederne forventer, at eksporten vil falde.

SMVdanmark mener...

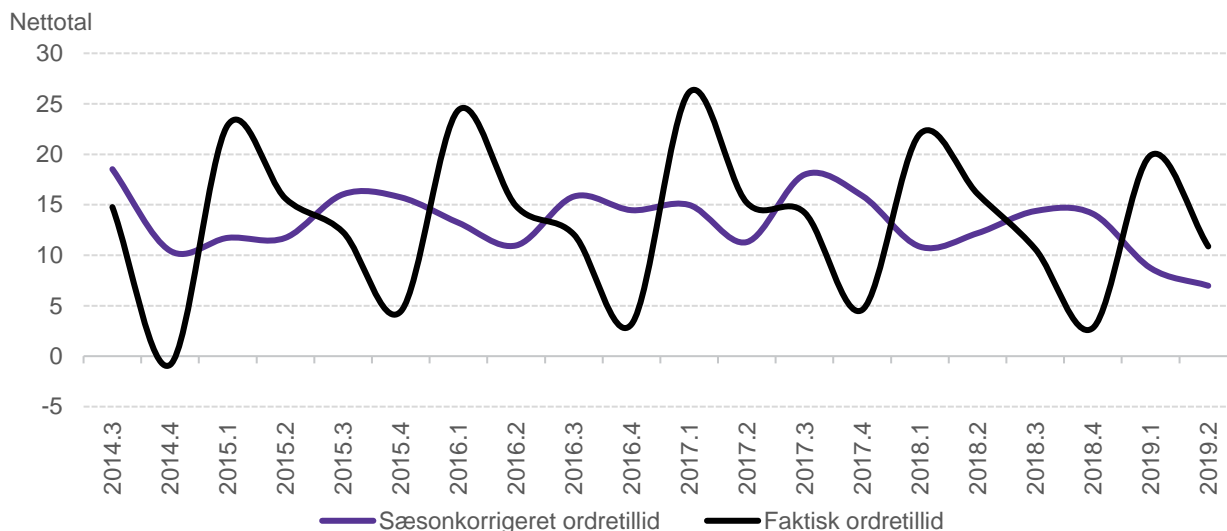
At det skal være nemt for SMV'er at eksportere til udlandet. Eksport udgør et vigtigt element i videreudviklingen af en virksomhed. De offentlige tilskudsmidler til eksportfremme bør derfor reserveres til SMV'erne og ikke til store virksomheder, som allerede selv har den fornødne kapital. Det skal desuden være lettere for SMV'er at få adgang til de offentlige rådgivnings- og støtteordninger relateret til eksport.

SMV'erne forventer stadig mindre aktivitet de kommende 3 måneder

Ikke overraskende falder den faktiske ordretillid i indeværende kvartal, ligesom den plejer i 2. kvartal. Faktisk falder den faktiske ordretillid med 9 nettotal til nettotal 11. Det relativt store fald bevirker, at den sæsonkorrigerede ordretillid også falder med 2 nettotal til nettotal 7. Sammenligner man den sæsonkorrigerede ordretillid med samme tidspunkt sidste år, ligger den i 2. kvartal 2019 5 nettotal under, hvilket altså tyder på, at SMV'erne forventer mindre aktivitet end sidste år.

Figur 4: SMVdanmarks sæsonkorrigerede ordretillid

Antal respondenter: 607

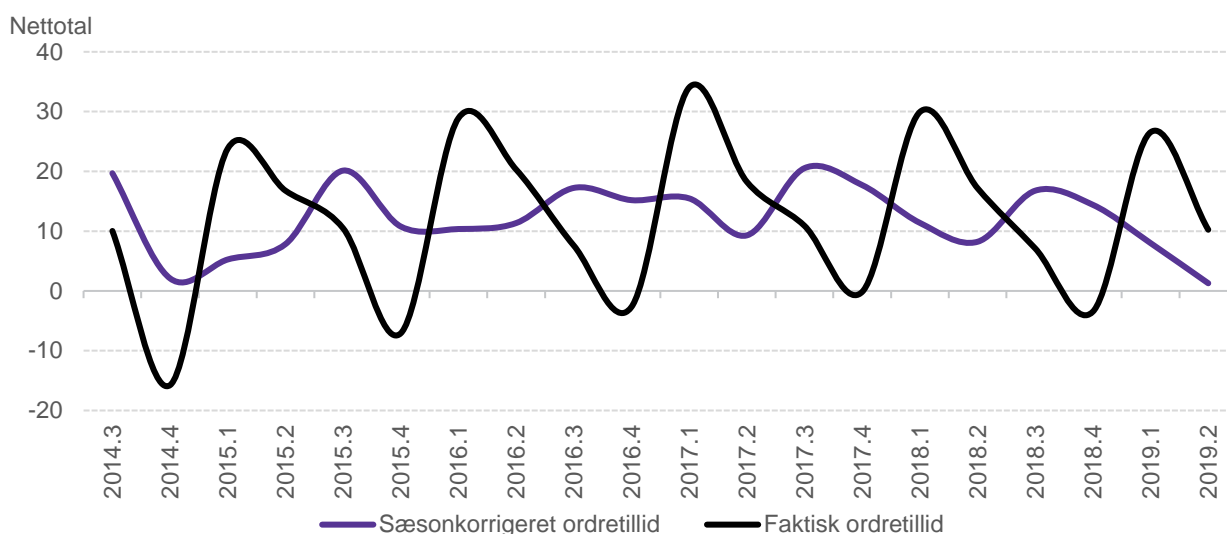
Forklaring

Et positivt nettotal betyder, at en overvejende del af virksomhederne forventer at få flere ordrer om tre måneder sammenlignet med nu. Omvendt betyder et negativt nettotal, at en overvejende del af virksomhederne forventer færre ordrer.

Ordretilliden fordelt på brancher

Der er stor variation i ordretilliden, når der ses på de forskellige brancher. Højest er den sæsonkorrigerede ordretillid for industribranchen, som i indeværende kvartal ligger på nettotal 22, hvilket betyder, at tallet er steget med 3 nettotal siden sidste kvartal. Den sæsonkorrigerede ordretillid for butikbranchen ligger i bunden med nettotal 7, hvilket svarer til et fald siden sidste kvartal på 9 nettotal. I midten ligger byggebranchen og servicebranchen begge på nettotal 10. Byggebranchens ordretillid er derved faldet med hele 17 nettotal siden sidste kvartal, hvorimod servicebranchen kun er faldet med 7 nettotal. Altså falder ordretilliden for alle brancher på nær industribranchen, hvilket altså vidner om, at industribranchen er den eneste branche, som forventer mere aktivitet inden for de næste 3 måneder sammenlignet med seneste kvartal.

Figur 5: Byggesæsonkorrigeret ordretillid

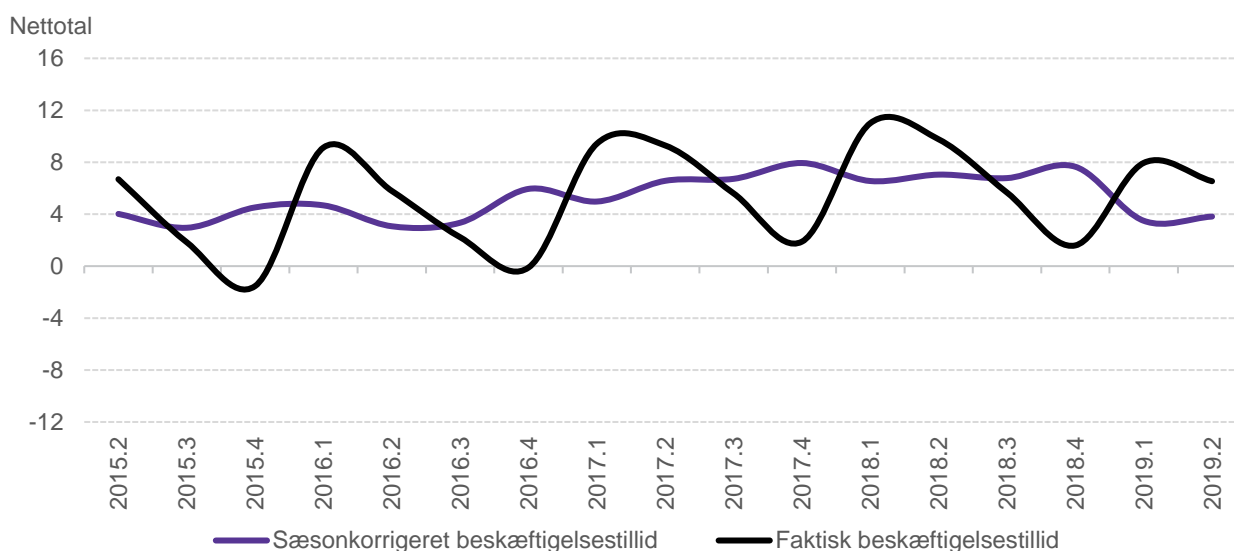

Antal respondenter: 258

Den sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid stiger en smule

Den Sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid stiger med 1 nettotal fra nettotal 3 til nettotal 4. Altså forventer SMV'erne, at medarbejdersituationen forbedres de 3 næste måneder. Den faktiske beskæftigelsestillid dykker ganske vist i indeværende kvartal med 1 nettotal til nettotal 7, hvilket er typisk for 2. kvartal. Sammenligner man med beskæftigelsestilliden de seneste 5 år, som gennemsnitligt har ligget på nettotal 5, ligger beskæftigelsestilliden altså stadig på et forholdsvis stabilt niveau.

Figur 6: SMVdanmarks sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid

Antal respondenter: 607

Forklaring

Et positivt netttotal betyder, at en overvejende del af virksomhederne forventer at få flere medarbejdere i deres virksomhed i løbet af de næste tre måneder sammenlignet med nu. Omvendt betyder et negativt netttotal, at en overvejende del af virksomhederne forventer at have færre medarbejdere i deres virksomhed.

SMVdanmark mener...

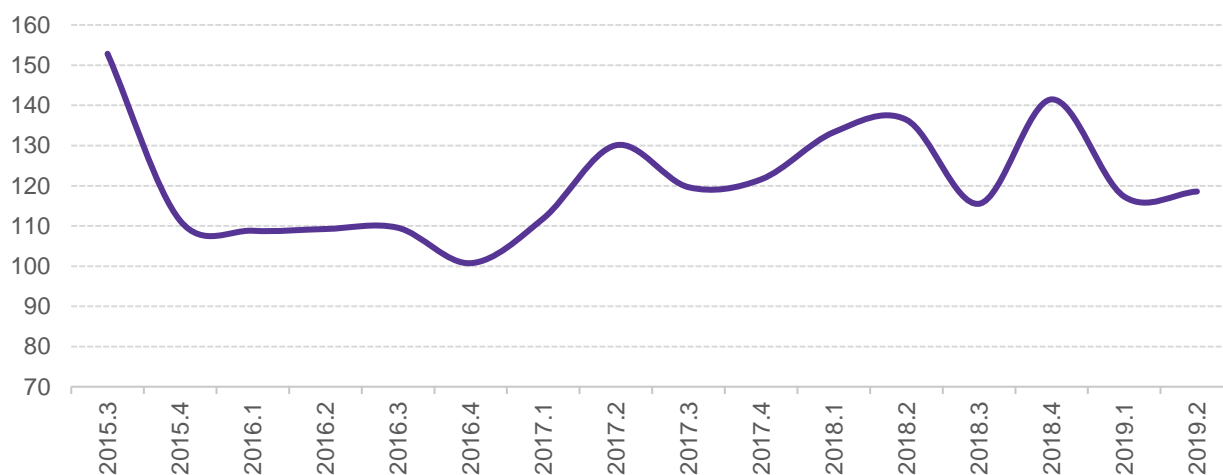
At håndværkerfradraget er et effektivt middel til at reducere omfanget af sort arbejde, og det bidrager til at holde gang i beskæftigelsen samt oprettelsen af nye praktikpladser til lærlinge inden for byggeriet.

Udbudsindekset er på vej op igen

Udbudsindekset er på vej op igen efter, at det i sidste kvartal tog et ordentligt dyk. Udbudsindekset steg i indeværende kvartal med 2 indekstal fra 117 til 119. SMV'erne mener altså, at kommunerne er blevet bedre til at opdele udbud i mindre klumper end sidste kvartal. Sammenligner man med samme tidspunkt sidste år lå udbudsindekset på 136, hvilket altså er 17 netttotal højere.

Figur 7: SMVdanmarks Udbudsindeks

Indeks: 2011.1 = 100

Antal respondenter: 249

SMVdanmark, juni 2019

Bilag

Beregning af SMV-konjunkturbarometeret

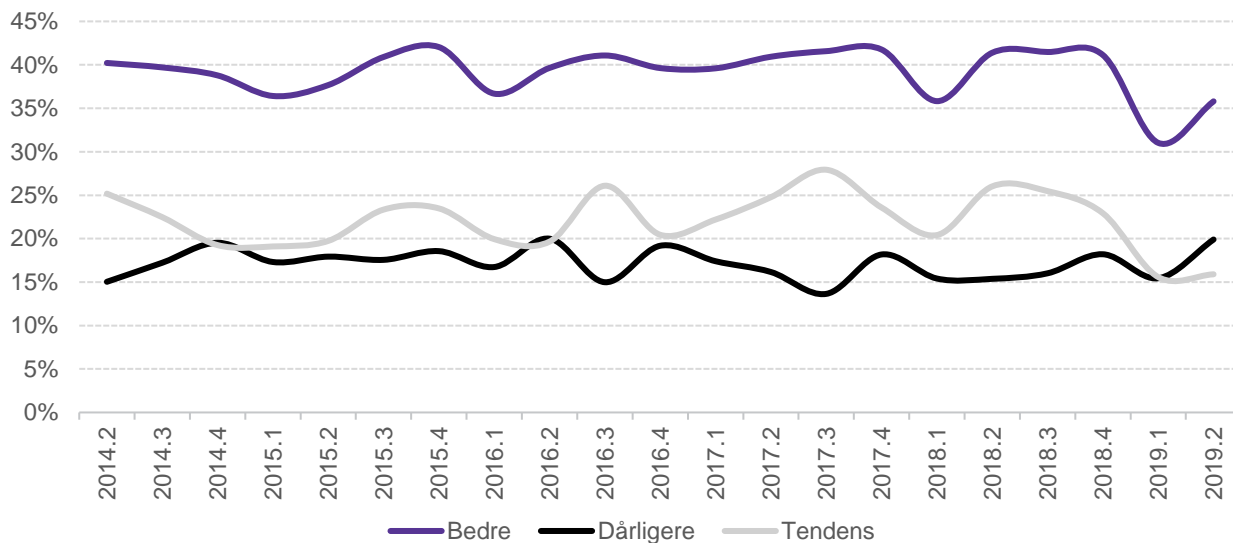
Beregningen af SMV-konjunkturbarometeret er baseret på følgende 4 spørgsmål:

1. Hvordan vurderer du virksomhedens generelle økonomiske situation på nuværende tidspunkt i forhold til samme tidspunkt sidste år?
2. Hvordan forventer du på nuværende tidspunkt, at virksomhedens resultat for indeværende år bliver i forhold til resultatet for sidste år?
3. Hvor fordelagtigt mener du, at det er at investere i produktionsudvidelser på nuværende tidspunkt i forhold til samme tidspunkt sidste år?
4. Hvordan vurderer du Danmarks økonomiske situation på nuværende tidspunkt i forhold til samme tidspunkt sidste år?

Der er foretaget en vejning af svarene, så hver af de hovedbrancher, der indgår i panelet, får den samme vægt, som branchen har på landsplan. Service indeholder kun udvalgte servicefag.

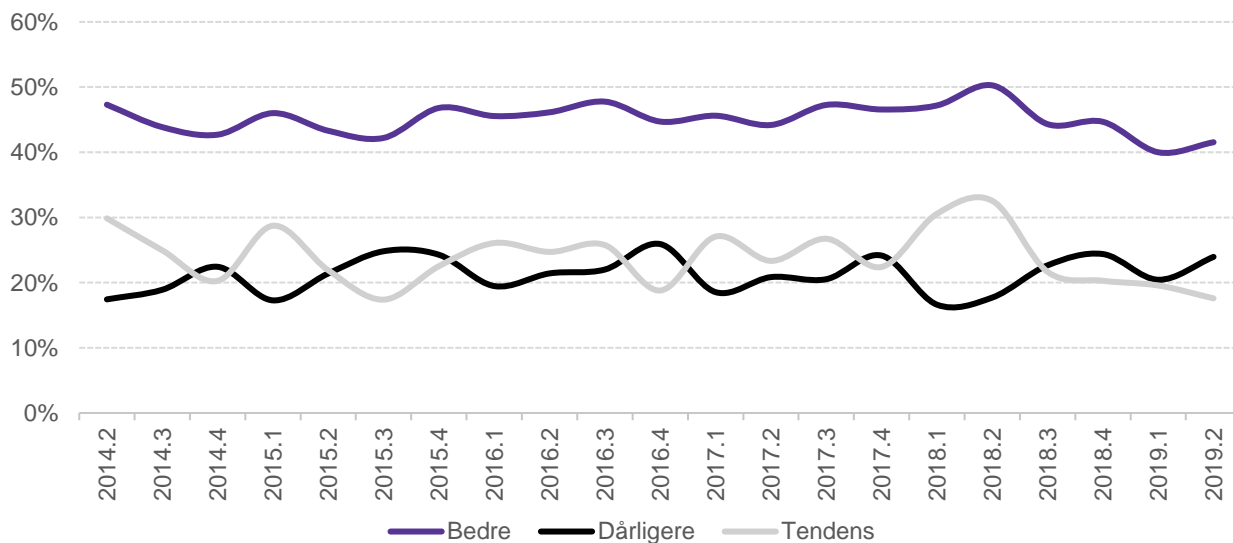
Se figurene næste side.

Figur 8: Hvordan vurderer du virksomhedens generelle økonomiske situation på nuværende tidspunkt i forhold til samme tidspunkt sidste år?

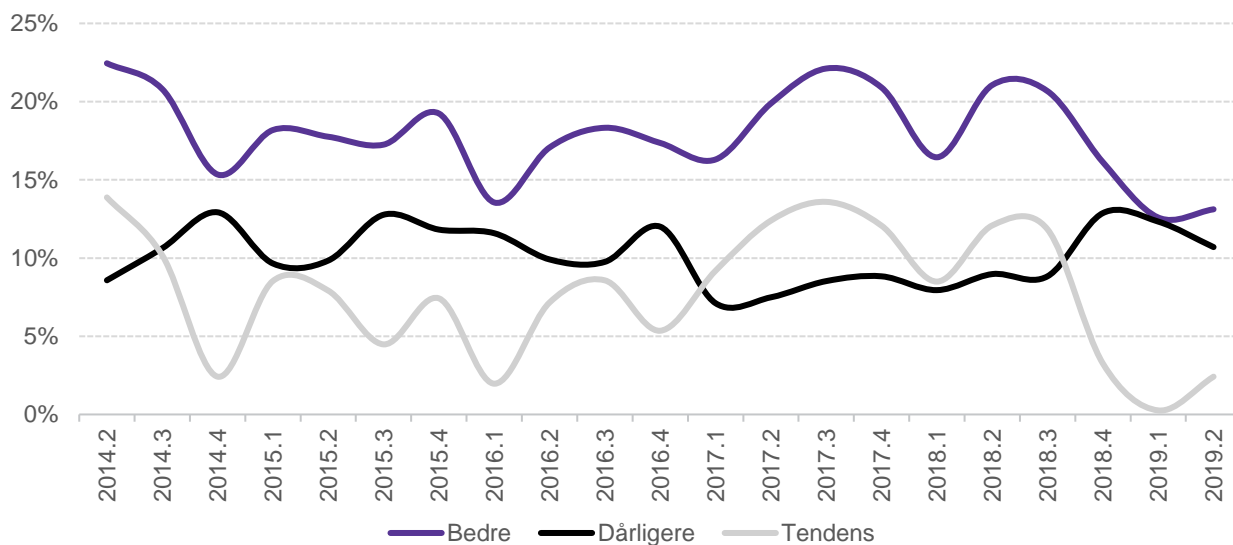
Antal respondenter: 607

Figur 9: Hvordan forventer du på nuværende tidspunkt, at virksomhedens resultat for indeværende år bliver i forhold til resultatet sidste år?

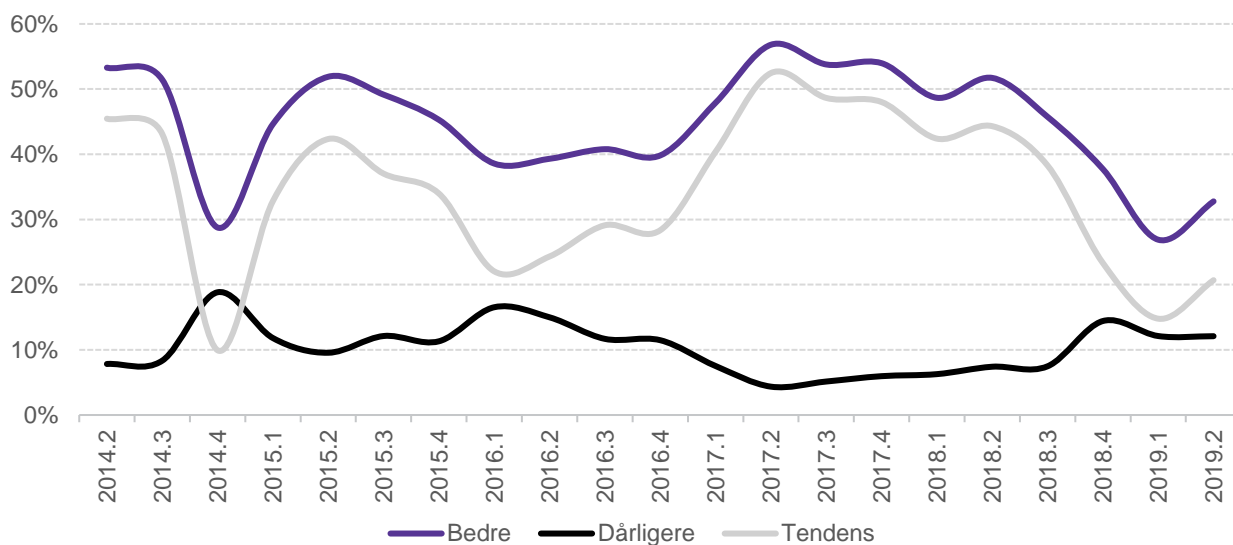
Antal respondenter: 607

Figur 10: Hvor fordelagtigt mener du, at det er at investere i produktionsudvidelser på nuværende tidspunkt i forhold til samme tidspunkt sidste år?

Antal respondenter: 607

Figur 11: Hvordan vurderer du Danmarks økonomiske situation på nuværende tidspunkt i forhold til samme tidspunkt sidste år?

Antal respondenter: 607